

Кофанов Андрій Віталійович
кандидат юридичних наук,
доктор філософії, доцент, професор кафедри
криміналістичного забезпечення та судових
експертиз Навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ

Кофанова Олена Сергіївна
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри криміналістичного забезпечення та
судових експертиз Навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ

ЩО ДО АНАЛІТИЧНОЇ ОЦІНКИ ДЕЯКИХ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ

Деякі аспекти довідки до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 149 Кримінального кодексу України щодо забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями міжнародного права в частині регулювання кримінальної відповідальності за торгівлю людьми», реєстр. № 5134-1 від 09.03.2021 (альтернативний), поданий суб'єктом законодавчої ініціативи – народним депутатом України Дануцею О. А.

Зауваження підготовлено на підставі Правил оформлення проектів законів та основних вимог законодавчої техніки (Методичні рекомендації) Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України (видання четверте, виправлене і доповнене, 2014).

➤ **Згідно з положеннями Розділу 3. Внесення змін до законів** зазначених Правил оформлення проектів законів та основних вимог законодавчої техніки:

1. Назва законопроекту, яким вносяться зміни до декількох статей закону або до декількох законів, має бути конкретизована.

У разі якщо вносяться зміни до однієї статті, такої конкретизації не потрібно.

Тобто, конкретизація в назві законопроекту реєстр. № 5134-1 «...щодо забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями міжнародного права в частині регулювання кримінальної відповідальності за торгівлю людьми» непотрібна.

2. Законопроектом пропонується «Внести зміни до таких законодавчих актів України» тобто йдеться про акти у множині, а в тексті законопроекту пропонуються зміни тільки до Кримінального кодексу і тільки до однієї статті 149.

Відповідно, редакція законопроекту мала б розпочинатися словами:

«Верховна Рада України постановляє:

Внести до статті 149 Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25-26, ст. 131) такі зміни:» і далі – виклад змін.

Крім того, Правилами рекомендовано при викладенні закону в новій редакції або в разі його доповнення новим розділом, главою або статтею наводиться джерело опублікування всіх змін, що вносилися до закону. В інших випадках слід брати джерело опублікування тільки тих змін, що стосуються статей, частин, пунктів, підпунктів тощо, до яких вносяться зміни.

Тобто було б доречно додатково до інформації про (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25-26, ст. 131) через кому додати Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 41, ст.321, тобто про останні зміни до статті 149.

3. Відповідно до згаданих Правил, якщо необхідно зазначити термін набрання чинності законом (а у необхідних випадках - введення його в дію), то він має складатися з двох розділів або пунктів. Перший - внесення змін до відповідного закону, другий - термін набрання чинності (введення в дію) законом, що приймається, та доручення, що зумовлені його прийняттям.

Оскільки законопроектом не пропонуються доручення, що зумовлені прийняттям запропонованих змін, то відсутня необхідність структурувати законопроект на розділи I. та II. Достатньо визначити пункти 1. і 2. Підтвердженням такої позиції є Закон України «Про внесення зміни до статті 149 Кримінального кодексу України щодо приведення у відповідність з міжнародними стандартами» від 6 вересня 2018 року № 2539-VIII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 41, ст.321), яким стаття 149 викладена у новій, чинній на сьогодні, редакції.

➤ Зміна, якою пропонується *«у пункті 1 примітки статті 149 виключити слова «примусову вагітність або примусове переривання вагітності»* не підтримується.

Наведені у Пояснювальній записці (стор. 3) аргументи стосовно того, що *«жоден з наведених міжнародно-правових актів не передбачає формою експлуатації «примусову вагітність або примусове переривання вагітності», що залишає засоби тиску на осіб, які займаються веденням вагітності та/або її перериванням. У Єдиному державному реєстрі судових рішень відсутні вирoki або ухвали у кримінальних провадженнях з використанням цієї ознаки експлуатації»* не є вагомими аргументами і більше свідчать про можливість послаблення відповідальності *«осіб, які займаються веденням вагітності та/або її перериванням»*, ніж сприяють запобіганню такого складу злочину.

Висновок:

Питання законодавчого регулювання щодо забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями міжнародного права в частині регулювання кримінальної відповідальності за торгівлю людьми є надзвичайно актуальними.

Видається доцільним:

Підтримати відповідну законодавчу ініціативу законопроекту «Про внесення змін до статті 149 Кримінального кодексу України щодо забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями

міжнародного права в частині регулювання кримінальної відповідальності за торгівлю людьми», реєстр. № 5134-1 від 09.03.2021 (альтернативний), з огляду на те, що в проекті втілена ідея врегулювання актуальних питань зазначеної проблематики в Україні.

Розглянути питання об'єднання сумісних положень альтернативних законопроектів із зазначеної проблематики в один законопроект.

Створити робочу групу профільного Комітету Верховної Ради України з доопрацювання об'єднаного законопроекту.